

Avuksi surukotiin

Meillä on Jumala,
Jumala, joka auttaa,
ja Herra, Herra,
joka kuolemasta vapahtaa.

Tämän vihkosen välityksellä haluamme kertoa hautauksesta ja sen valmisteluihin liittyvistä käytännön kysymyksistä.

Kajaanin seurakunta

KUOLEMAN KOHDATESSA

Läheisen kuolema voi kohdata yllättäen tai aavistettuna, jopa odotettunakin. Kuolemisen tapa merkitsee surussa paljon. Yhtäkkäinen kuolemantapaus järkyttää voimakkaasti, kun taas hiljalleen tapahtuva kuoleminen antaa aikaa surra vähitellen. Olipa suru äkillistä tai pitempään kypsyyttä, menetyksen lopullisuus satuttaa syvältä. Eläminen eteenpäin alkaa kuin uusissa olosuhteissa. Sureminen käy raskaasta työstä, jolloin muut tekemiset jäävät ja saavat jäädäkin vähemmälle huomiolle.

Surun joutuu jokainen läpikäymään itse, surutyötä ei voi tehdä toisen puolesta. Mutta läheisten ihmisten myötätunto ja käytännön apu on arvokas tuki suremisen eri vaiheissa. Tuen avulla on helpompi selviytyä elämässä eteenpäin. Myös seurakunnan työntekijästä voi saada tuki-ihmisen surun aikana.

Päivystävän papin tapaat kirkkoherranvirastossa (Linnankatu 12, puh. vaihde 61 721) sen aukiolopäivinä klo 9.00 – 12.00. Hautausasiaintoimistossa klo 9.00 – 15.00 voit sopia kaikista hautaukseen liittyvistä asioista (Linnankatu 12, puh. 617 22259).

Siunauksen toimittava pappi keskustelee mielellään ennakkoon siunaustilaisuuden ohjelmasta, virsistä ja muista yksityiskohdista, joten hän ottaa yhteyttä ennen hautauspäivää.

Edellä mainitut järjestelyt voit, jos haluat, antaa myös hautausseuran tehtäväksi.

KUOLINSANOMASTA ILMOITTAMINEN

Vanha kristillinen perinne on, että seurakunnan jäsenen kuolemasta ilmoitetaan koolla olevalle seurakunnalle yhteisessä jumalanpalveluksessa. Tässä ”vainajien kiitoksessa” seurakunta kiittää Jumalaa siitä armosta, jota Hän on osoittanut tästä ajasta pois kutsuille.

Samalla seurakunta ilmaisee Jumalalle kiitoksensa kaikesta, mitä jälkeenyjäänneet ovat saaneet heidän kauttaan. Omaiset voivat sopia tämän kiitospäivän ajankohdan hautausasiaintoimistossa.

Sanoma- eli kuolinkellot soitetaan lähipäivinä kuoleman jälkeen.

Hautausasiaintoimistossa sovitaan ajankohdasta, jotta omaiset voivat halutessaan olla sanomakelloja kuulemassa.

Nykyisin on tullut yleiseksi tavaksi ilmoittaa kuolemasta myös sanomalehdessä ennen tai jälkeen hautaan siunaamisen. Tyhjä risti kuolinilmoituksessa ei ole niinkään kuoleman kuin iankaikkisen elämän ja toivon merkki. Tämä toivo ilmaistaan lehti-ilmoituksessa usein myös Raamatun, virren tai muun rukouksen sanoin. Sanomalehden kuolinilmoitus sisältää tavallisesti myös kutsun vainajan hautaan saattamiseen.

HAUTAPAIKKA

Kajaanin seurakunnalla on kolme hautausmaata: Kajaanin vanha hautausmaa, Paltaniemen uusi hautausmaa ja Vuolijoen hautausmaa. Vanhalle hautausmaalle voidaan haudata arkkuhautauksena ainoastaan silloin, kun vanhoissa perhehaudoissa on tilaa.

Paltaniemen siunauskappelin, Valon Kappelin, yhteydessä on krematorio. Uurna voidaan haudata myös sellaiseen hautaan, jossa kaikki arkkupaikat on jo käytetty sekä urnasukuhautaan, muistolehtoon, sirottelualueelle tai kolumbarioon vanhalla hautausmaalla. Hautapaikka on ilmainen kaikille kajaanilaisille.

HAUTAUKSEN AIKA JA PAIKKA

Kajaanin seurakunnassa hautaan siunaaminen toimitetaan pääsääntöisesti perjantaina tai lauantaina. Siunaus toimitetaan Kajaanin kirkossa, vanhan hautausmaan kappelissa, Paltaniemen Valon Kappelissa sekä Vuolijoen tai Otanmäen kirkossa. Varsinkin kesäaikaan siunaus on mahdollista toimittaa myös haudalla. Jos vainaja on siunattu muualla kuin Kajaanissa, hautaus voi tapahtua myös muina arkipäivinä. Tällöinkin hautauksesta on sovittava hyvissä ajoin hautausasiaintoimiston kanssa.

SIUNAUSTOIMITUKSEN SISÄLTÖ

Hautaan siunaaminen on alusta alkaen ollut tärkeä osa kristillisen seurakunnan jumalanpalveluselämää. Yhdessä, Jumalan edessä, me tunnustamme siinä tähän maailmaan kuuluvan kärsimyksen, kuoleman ja katoavaisuuden todellisuuden. Samalla muistamme, kuinka Jumala itse tuli Jeesuksessa ihmiseksi ja kulki ihmisen tien loppuun asti, hautaan saakka, ja kuinka Hän pääsiäisaamuna nousi kuoleman voittaneena. Tämän Hän teki, että meillä olisi Kristuksen sovitustyön kautta avoin yhteys Jumalan kanssa ja elävä toivo tulevasta elämästä Hänen kanssaan.

Siunatessaan yhden jäsenistään haudan lepoon kristillinen seurakunta jättää hänet sen armon ja toivon varaan, jonka Kristus on meille valmistanut. Samalla pyydämme, että Jumala lohduttaisi ja rohkaisisi surevia, antaisi meille rakkautta asettua surussa toistemme tueksi ja varjelisi meidät uskossa Kristukseen loppuun asti.

Siunaustoimitukseen sisältyy Raamatun lukua, puhe, rukouksia, virsiä ja/tai muuta sopivaa hengellistä musiikkia sekä ruumiin siunaaminen.

SEPPELEET JA KUKKALAITTEET

Haudalle laskettavat kukat ilmaisevat omaisten ja ystävien kiitollisuutta ja rakkautta vainajaa kohtaan. Samalla kauniit kukat ovat vanha vertauskuva elämän katoavaisuudesta. Alun perin kristittyjen haudalle laskemat seppeleet ovat olleet tulevaisuuden toivon vertauskuva.

Yleiseksi tavaksi on tullut, että seppeleet ja kukkalaitteet lasketaan ja niihin liittyvät tervehdykset luetaan välittömästi siunaustoimituksen jälkeen samassa tilaisuudessa. Lopuksi veisataan virsi. Virren sijasta tai sen lisäksi omaisten ja ystävien tervehdyksiin voi liittyä myös hengellisiä lauluja tai muuta musiikkia. Voidaan tehdä myös niin, että kukat lasketaan ja niihin liittyvät tervehdykset luetaan ennen siunaamista tai vasta haudalla.

HAUTAAN SAATTAMINEN JA HAUDAN PEITTÄMINEN

Samat kantajat, jotka ovat kantaneet arkun ruumishuoneesta katafalkille, kantavat sen siunaustilaisuuden jälkeen rattaille tai autoon ja siitä edelleen hautaan. Tavallisesti tarvitaan kuusi kantajaa, jotka yleensä ovat lähiomaisia taikka työtovereita ja ystäviä. Valon Kappelissa arkku siirretään ruumishuoneesta kantaen tai katafalkilla kappeliin siunattavaksi.

Siunaustilaisuuden päätösvirren jälkeen kukkalaitteet otetaan pois arkulta, kantajat siirtyvät arkun luo ja kantavat sen loppusoiton aikana ulos. Kantajat ovat pukeutuneina päällysvaatteisiin, siis myös hattu on päässä.

Saattoväki seuraa jäljessä hautausmaalla haudan äärelle. Mikäli omaiset haluavat peittää haudan itse välittömästi hautauksen tapahduttua, sovitaan siitä hautausta järjestettäessä. Varsinkin talvisaikaan suositellaan kuitenkin, että hauta jätetään myöhemmin peitettäväksi. Tällöin hauta peitetään tilapäisesti kannella, jolle kukkalaitteet lasketaan.

Hautaa peitettäessä ja varsinkin kukkien hautakummulle laskemisen jälkeen voidaan vielä veisata virsiä.

MUISTOTILAISUUS

Pappi osallistuu mielellään muistotilaisuuteen, ja kanttorikin pyydettyä. Papin kanssa voidaan sopia ennakkoon muistotilaisuuden ohjelmasta. Muistotilaisuus voidaan pitää joko seurakunnan tiloissa, vainajan kotona tai muualla niin kuin siitä hautausta järjestettäessä sovitaan. Vainajalle ja omaisille tutut ja rakkaat virret voidaan katsoa etukäteen. Niitä mielellään veisataan muistotilaisuudessa. Adressien lukeminen tapahtuu myös muistotilaisuudessa.

HAUTAUSPÄIVÄN JÄLKEEN

Usein lähimmät omaiset tarvitsevat ystävien tukea kaikkein eniten hautauspäivän jälkeen, takaisin arkeen palatessa. Tuo arkihan ei ole enää samanlainen kuin ennen.

Vainajien muistaminen ja heidän haudallaan käynti kuuluu kristityn rukouselämään. Siksi hautausmaa on siunattu Jumalan puhuttelun ja rukouksen paikaksi. Varsinkin pyhäinpäivä ja jouluna haudoille syttyvät kynttilät kertovat kuoleman varjon maahan loistavasta valosta, iankaikkisuuden toivosta Kristuksessa.

Tällaisen rukouskynttilän voi milloin tahansa sytyttää myös kotona ja näin muistaa läheistä omaista tai ystävää Jumalan edessä. Joskus omaiset haluavat kutsua naapureita ja sukulaisia Sanan ääreen ja rukoukseen vainajan kuoleman tai hautauksen vuosipäivänä. Tällaisten muistoseurojen järjestämisessä seurakunnan papit ovat mielellään mukana.

Seurakunnan jokainen jumalanpalvelus on myös muistotilaisuus, jossa muistamme perille päässyttä seurakuntaa. Ehtoollisen kiitosrukouksessa lausumme: ”Tee meidät myös kerran, kaikkien valittujen pyhiesi kanssa, osalliseksi suuresta ehtoollisestasi taivaassa.”